

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2 (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Francisca Moreno Tallón francisca.moreno@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'assignatura d'Educació Inclusiva es troba ubicada al primer semestre de segon curs i forma part del mòdul "Dificultats d'Aprenentatge". Constitueix la primera assignatura de l'esmentat mòdul, la qual s'articula al voltant d'aspectes com: l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats, l'escola inclusiva, el model de suport per dur a terme pràctiques inclusives, l'educació de qualitat i la qualitat de vida; així com el tractament de diferents estratègies metodològiques per atendre tot l'alumnat.

Es pretén ajudar als alumnes a mirar d'una altra manera l'escola, tot valorant la diversitat com a quelcom intrínsec a la realitat social i educativa; i alhora contribuir a establir els fonaments que serviran de base per reflexionar i analitzar la complexitat de la realitat educativa.

Les diferències individuals com un valor per a l'enriquiment de les relacions interpersonals i els processos d'ensenyament i aprenentatge serà un eix transversal en el desenvolupament de l'assignatura.

Es proposa treballar competències com el treball cooperatiu, la capacitat crítica i d'anàlisi o el disseny, organització i avaluació de contextos d'aprenentatge; sempre en el marc d'una perspectiva sistèmica que entén l'escola de forma global, com a comunitat, i en la qual el suport en un sentit ampli hi és implicat.

Requisits

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, IS, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

Recomanables

És recomanable que els alumnes hagin aprovat les assignatures de primer curs següents: Bases Didàctiques i Disseny Curricular, Organització i Gestió Educatives i Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar.

Competències

Específiques

- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a estudiants amb diferents capacitats i distints ritmes d'aprenentatge (competència 1.1.6).
- * Mostrar una actitud de valoració i respecte cap la diversitat de l'alumnat, qualssevol que siguin les condicions o característiques d'aquest, i promoure aquesta mateixa actitud entre aquells amb qui treballi més directament (competència 1.1.8).
- * Desenvolupar actuacions encaminades a aconseguir la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la compensació de les desigualtats que afecten l'alumnat (competència 1.3.6).

Genèriques

- * Capacitat per prendre decisions (competència 4.1.6) en l'organització i planificació (competència 4.1.2) de contextos escolars..
- * Promoure accions d'educació en valors i cultura de convivència que permetin actituds de respecte, afecte i acceptació orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica que facilitin les relacions interpersonals positives, l'autoestima i el desenvolupament d'emocions de l'alumnat, tant dins com fora del centre escolar (competència 1.2.13).
- * Conèixer i saber exercir les funcions de tutor i orientador en relació amb l'educació familiar en el període 6-12 (competència 1.3.2).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Es dedicaran algunes sessions de treball al voltant dels següents continguts:

- * Como elaborar un treball acadèmic
- * Fonts d'informació
- * Ús de la biblioteca de la UIB
- * Responsabilitat i ètica a l'hora de citar i referenciar

Continguts temàtics

Tema 1. Recorregut històric per l'Educació Especial

- * De la segregació a la integració
- * Els conceptes de Normalització i Necessitats Educatives Especials
- * L'educació en la diversitat en una escola per a tothom
- * L'atenció a la diversitat en marc legislatiu

Tema 2. L'Educació Inclusiva: polítiques i enfocaments

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, IS, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

- * Principis de l'Educació Inclusiva
- * L'Educació Inclusiva en l'àmbit internacional
- * El paper del diàleg en la construcció del centre inclusiu
- * La col·laboració família i escola, creant comunitat
- * La feina en xarxa: l'escola com a part de la xarxa social
- * El suport educatiu

Tema 3. Desenvolupament de cultures inclusives

- * Diseny per a totes les persones a l'escola i programació multinivell
- * L'aprenentatge cooperatiu a l'aula
- * Els llibres de text, els exàmens i els deures escolars: una anàlisi crítica
- * L'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge com a procés de millora
- * Bones pràctiques inclusives

Metodologia docent

Es descriuen, a continuació, les activitats de treball, presencial i no presencial, previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes.

A l'aula virtual els alumnes disposaran de recursos i de les propostes d'activitats que s'hauran de treballar de manera autònoma individualment i en grup.

A l'inici del curs s'informarà del pla de treball fent èmfasi en els resultats d'aprenentatge que s'espera dels alumnes.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Comptant amb la participació de l'alumnat, es tractaran els continguts fonamentals de l'assignatura. Per això, a partir d'articles, estudis de casos i exercicis pràctics es desenvoluparan sessions de debat, anàlisi i reflexió compartida.	22
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	En aquestes classes es treballaran aspectes com: - Ampliació i pràctica de la teoria. - Es comptarà amb alguns experts i es donarà l'oportunitat als alumnes d'aprofundir en els diferents continguts i competències de l'assignatura. - Anàlisi i interpretació de situacions escolars. - Posada en comú d'activitats treballades en petit grup. - Exposicions envers diferents situacions educatives. - Anàlisi de casos, etc.	36
Avaluació		Grup gran (G)	Es realitzarà un examen escrit al final del semestre on s'avaluarà tota la informació treballada durant el curs.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, IS, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual		L'alumnat haurà de dur a terme: - Les lectures seleccionades i presentades a l'inici del curs, les quals seran objecte d'avaluació en l'examen final. - La recerca de documentació. - L'estudi dels distints temes de l'assignatura. - Anàlisi de casos.	75
Estudi i treball autònom en grup		Els alumnes hauran de realitzar un treball d'anàlisi i recerca documental en petit grup relacionat amb la temàtica de l'assignatura.	15

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació. L'assistència a classe és obligatòria.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir la tasca pertinent havent d'esperar a la següent convocatòria. La presència de faltes d'ortografia i/o gramàtica i/o sintaxis a qualsevol activitat acadèmica lliurada pels alumnes pot ser objecte de ser qualificada negativament.

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	En aquestes classes es treballaran aspectes com: - Ampliació i pràctica de la teoria. - Es comptarà amb alguns experts i es donarà l'oportunitat als alumnes d'aprofundir en els diferents continguts i competències de l'assignatura. - Anàlisi i interpretació de situacions escolars. - Posada en comú d'activitats treballades en petit grup. - Exposicions envers diferents situacions educatives. - Anàlisi de casos, etc.
Criteris d'avaluació	Capacitat de treballar cooperativament, analitzar i exposar un determinat tema relacionat amb l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, IS, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen escrit al final del semestre on s'avaluarà tota la informació treballada durant el curs.
Criteris d'avaluació	Examen dels continguts treballats durant el semestre. Per aprovar l'assignatura, és necessari aconseguir, com a mínim, un 5 en aquesta prova.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Estudi i treball autònom en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de realitzar un treball d'anàlisi i recerca documental en petit grup relacionat amb la temàtica de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Capacitat de treballar cooperativament, realitzar una recerca bibliogràfica i analitzar la informació recollida.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- AAVV. (2004). *Atendre la diversitat a l'escola. El paper del mestre de support*. Palma: Lleonard Muntaner.
- Ardanaz, L et al. (2004). *La escuela inclusiva. Prácticas y reflexiones*. Barcelona: Graó.
- Arnáiz, P. (2003). *Educación inclusiva: una escuela para todos*. Málaga: Aljibe.
- Echeita, G. (2005). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Narcea: Madrid.
- García Pastor, C. (2005). *Educación y diversidad*. Málaga: Aljibe.
- Giné, C. (coord.) (2009). *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. Barcelona: ICE-HORSORI.
- Maraculla, I. i Sáiz, M. (coords.) (2009). *Buenas prácticas de escuela inclusiva. La inclusión de alumnado con discapacidad: un reto, una necesidad*. Barcelona: Graó.
- Pujolàs, P. (2008). *9 Ideas clave. El aprendizaje cooperativo*. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

- Ainscow, M. i West, M. (2008). *Mejorar las escuelas urbanas. Liderazgo y colaboración*. Madrid: Nacea.
- Arnáiz Sánchez, P. (2011). *Luchando contra la exclusión: buenas prácticas y éxito escolar. Innovación Educativa, 21, 23-55*.
- Booth, T i Ainscow, M. (2002). *Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva*. UNESCO.
- Bunch, G. (2008). *Claves para una educación inclusiva exitosa. Una mirada desde la experiencia práctica. Revista de Educación Inclusiva, 1(1), 77-89*.
- Cardona Moltó, M.C. (2005). *Diversidad y educación inclusiva. Enfoques metodológicos y estrategias para una enseñanza colaborativa*. Madrid: Pearson.
- Darling-Hammond, L. (2001). *El derecho de aprender. Crear buenas escuelas para todos*. Barcelona: Ariel Educación.
- FEAPS (2009). *La educación que queremos*. Madrid: FEAPS. Recuperat de: http://www.feaps.org/biblioteca/documentos/educacion_inclusivaesp.pdf

---

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22111 - Educació Inclusiva
Grup	Grup 2, IS, GEDP, GEP2
Guia docent	E
Idioma	Català

Martínez, B. (2005). Las medidas de respuesta a la diversidad: Posibilidades y límites para la inclusión escolar y social. *Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado*, 1(9). Recuperat de: <http://www.ugr.es/~recfpro/rev91ART2.pdf>

Muntaner, J.J. (2009). *Escuela y discapacidad intelectual. Propuestas para trabajar en el aula ordinaria*. Sevilla: MAD.

Parrilla, Á. (1996). *Apoyo a la escuela: un proceso de colaboración*. Bilbao: Mensajero.

Pujolàs, P. (2001). *Atención a la diversidad y aprendizaje cooperativo en la educación secundaria obligatoria*. Málaga. Aljibe.

Pujolàs, P. (2003). *Aprender juntos alumnos diferentes: els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic: EUMO.

Ruiz i Bel, R. (2008). Plans múltiples i personalitzats per a l'aula inclusiva. Vic: Eumo.

Thomas, G. i Loxley, A. (2007). *Deconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva*. Madrid: La Muralla.

Tomlinson C. A.(2001). *EL aula diversificada. Dar respuesta a las necesidades de todos los alumnos*. Barcelona: Octaedro.

UNESCO (2008). *La educación inclusiva: el camino hacia el futuro*. Ginebra: UNESCO. Recuperat de: http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/Policy_Dialogue/48th_ICE/ICE_FINAL_REPORT_spa.pdf

